

Kirken som en ressurs i møte med skolens planer og undervisning

Varierte læringsarenaer og kunnskapsutveksling

I overordnet del i læreplanen leser vi følgende:

«Ved å bruke varierte læringsarenaer kan skolen gi elevene praktiske og livsnære erfaringer som fremmer motivasjon og innsikt. Lokalmiljøet og samfunnsengasjement kan bidra positivt til skolen og elevens utvikling.»

«Kunnskapsutveksling med mennesker i alle aldre og fra ulike steder i verden gir elevene perspektiver på egen læring, dannelse og identitet og viser verdien av samarbeid på tvers av språklige, politiske og kulturelle grenser.»

Den norske kirke er en folkekirke. Vi kan være kirke blant folk og i samfunnet ved å være en relevant og reell samarbeidspartner i et lokalmiljø. Gjennom fagfornyelsen finnes det flere fellesnevnerer der kirken kan være et supplement til skolens undervisning. I overordnet del i læreplanen leser vi at skolen skal bruke varierte læringsarenaer for å tilby praktiske og livsnære erfaringer. Kirken kan være en slik arena. Ved å bruke vår kompetanse og ressursene som kirken besitter i form av kirkebygg, kirkekunst og kirkemusikk kan vi være med på å gi elever praktiske og livsnære erfaringer og gi rom for kunnskapsutveksling som kan bidra til motivasjon og innsikt, og stimulere dem til å sanse, oppdage, skape og til å delta i praktiske aktiviteter.

Grunnleggende verdier og identitet

Om opplæringsens verdigrunnlag sier overordnet del i læreplanen blant annet:

«Skolen skal støtte utviklingen av den enkeltes identitet, gjøre elevene trygge på eget ståsted, samtidig som den skal formidle verdier som trengs for å møte og delta i mangfoldet og åpne dører mot verden og fremtiden.»

«Elevene skal lære å kjenne de verdier og tradisjoner som bidrar til å samle mennesker i landet. Kristen og humanistisk arv er en viktig del av landets samlende kulturarv.»

Kristen arv og tradisjon: Det religionshistoriske vektlegges i den nye læreplanen.

Kirken står sentralt i den historiske og kulturelle fortelling om landet vårt. Vår posisjon i verden og vår identitet er vanskelig å forstå uten kjennskap til kirkens aktive rolle.

- Kirkebygg, gudstjenestefeiring og fellesskap har en plass i formidling av «historisk og kulturell innsikt og forankring».
- Religiøs identitet og selvforståelse er viktig for å «ivareta og utvikle sin identitet i et mangfoldig fellesskap».
- Årets gang er på mange måter organisert rundt kristne høytider.

Tverrfaglige temaer

De tre tverrfaglige temaene i læreplanverket er folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap, og bærekraftig utvikling. Disse tar utgangspunkt i aktuelle samfunnsutfordringer som krever engasjement og innsats fra enkeltmennesker og fellesskapet i lokalsamfunnet, nasjonalt og globalt. De tverrfaglige temaene skal gjenspeiles gjennom hele skoleløpet på tvers av fagene. (Kunnskapsdepartementet 2017) Den norske kirke har kunnskap og kompetanse om å arbeide for viktige demokratiske og sosiale verdier i samfunnet. Et av kirkens viktigste oppdrag er å arbeide for rettferdighet og å ha et engasjement for den svakes rett, både mennesker og natur. Bærekraftsmålene står sentralt i hele kirkens arbeid også når det gjelder undervisning og diakoni.

Folkehelse og livsmestring

Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Temaet skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og å løse personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte. (Kunnskapsdepartementet 2017 - overordnet del 1.06.22) I KRLE handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at elevene skal utforske eksistensielle spørsmål og svar. Vi kan vi være med på å skape trygghet og refleksjon rundt kirkelige tradisjoner og kristne verdier som elevene kommer til å møte i løpet av livet, for eksempel ved gravferd og dåp.

Kari Jordheim skriver om livsmestring «om å kunne møte livet i gode og onde dager» og bruker blant annet begrepet empowerment – myndiggjøring – det å ha makt over eget liv. -Ved å la elevene få oppleve et kirkerom, høre musikk som kirkemusikeren spiller på orgelet, møte en prest, kateket, diakon, organist- eller en kirkegårdsarbeider, både kan og ønsker vi å være et bidrag til dette. (Prismet 2019 nr.1 s.66)

Eksempler

Eksempler på folkehelse og livsmestring i møte med kirken i undervisningen:

- En lærer fortalte om en gutt som hadde mistet faren sin. I tiden etter dette ble han veldig stille og innesluttet. Han ville ikke snakke om sin far med de voksne. Etter et skolebesøk i kirken spurte han de andre i klassen om de ville bli med bort og se på graven til faren. Barna ble med, og det gav mye erfaringsdeling og fine samtaler i klassa etterpå.
- La barna og de unge bli kjent med ulike livs-riter. Kirkerommet og kirkegården er gode læringsarenaer for dette. Mange barn opplever at nære slektninger fødes eller dør. Svært mange barn døpes i kirken og langt de fleste velger en kirkelig begravelse når noen i familien dør. Det skaper trygghet og mestringsglede når barnet og den unge kjenner kirkerommet fra før og eier grunnleggende kunnskap om hva det forteller.
- La barna bli kjent med kirken som en sentral aktør ved ulykker og kriser i et lokalsamfunn. Barn blir like berørt som de voksne, og kan ha nytte av å kjenne kirken fra før når ulykken rammer.
- La barna og de unge bli kjent med kirken som et signalbygg i lokalsamfunnet. Gi dem også kunnskap om religionenes plass i samfunnet. Det handler om forståelse, om respekt og om elevenes egen tilhørighet og identitet.

Kjerneelementene i fagfornyelsen

Kjerneelementene er det viktigste faglige innholdet elevene skal arbeide med i opplæringen. De skal prege innholdet og progresjonen i læreplanene og bidra til at elevene over tid utvikler forståelse av innhold og sammenhenger i faget. (-<https://www.udir.no>)

Kjerneelementene i KRLE:

- Kjennskap til religioner og livssyn
- Utforsking av religioner og livssyn med ulike metoder
- Utforsking av eksistensielle spørsmål og svar
- Kunne ta andres perspektiv og etisk refleksjon

Kirken kan legge til rette for undervisning der elevene får utforske kristendommen som religion med ulike metoder der elevene får erfaring i å ta andres perspektiv. En mulighet er å bruke kirkerommet som klasserom. Kirkerommet er et annerledes rom enn klasserommet, som gir muligheter for annet innhold og annen metodikk ved å bruke de ulike artefaktene kirkerommet gir. Rommet kan gi mulighet for undring og refleksjon over andres og egen religionsutøvelse.

Oppsummering

Den norske kirke kan være en tydelig aktør i samfunnet og i opplæring av barn og unge i lokalmiljøet gjennom et godt forankret skole-kirke-samarbeid. Det må skapes en forståelse der trygghet handler om kompetanse, forståelse av opplæringsloven og kristendomsfaget plass i dagens pluralistiske samfunn og mulighetsrommet som ligger i de nye læreplanene fra 2020. Kirken kan tilby en variert læringsarena for å stimulere til dybdelæring, folkehelse og livsmestring og være med å formidle grunnleggende verdier til barn og unge i lokalsamfunnet.

«Kirken kan ved å bruke vår kompetanse og ressursene vi besitter med kirkebygg, kirkekunst og kirkemusikk være med på å styrke elevenes livsnære kompetanse og erfaring.» (Solveig Fiske 2021)